

γος τοῦ Κυρίου εἶνε πολὺ ἀνώτερος τούτων· εἶνε ἥλιος ἀνευ κηλίδων.

Ἐπιφυλασσόμενοι βραδύτερον νὰ προβῶμεν εἰς τὴν λύσιν πασῶν τῶν ἐνστάσεων, περὶ ὧν ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος, εἰς τὸ προσεχές ἡμῶν ἄρθρον θέλομεν κάμει λόγον περὶ τῆς δυσχερείας, ἣτις πηγάζει ἐκ τοῦ ὑπὲρ λόγον, ἥτοι τοῦ ὑπερφυσικοῦ.

(Ἀκολουθεῖ).

MONO VETUS.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ἐπὶ τῶν χρονολογικῶν καταλόγων τοῦ μητροπολίτου κ. Ἀνθίμου Ἀλεξούδη.

Ἀναγνόντες ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 6,827 καὶ ἡμερομηνίαν 4 μαΐου 1892 φύλλῳ τοῦ «Νεολόγου» περὶ τῶν κατὰ καιροῦς ἐπισκόπων τῆς ἐπαρχίας Βελλᾶς, παρετηρήσαμεν ὅτι ἡ Α. Σεβ. ὁ ἅγιος Ἀμαθείας κ. Ἀνθίμος ἐν τῷ χρονολογικῷ αὐτοῦ καταλόγῳ οὐ μόνον προκλείπει τινὰς ἀρχιερεῖς, ἀλλὰ καὶ οὐδένα λόγον ποιεῖται περὶ τῆς Βελλᾶς, οὔτε περὶ τῆς κατα διαφόρους καιροῦς μεταθέσεως τοῦ ἐπισκοπικοῦ αὐτῆς θρόνου, οὔτε περὶ τῆς Φωτικῆς ἢ Φωτικῆς καὶ τῆς ἀντικαταστήσεως αὐτὴν λαλεῖ, γράφει δὲ ἀπλῶς Βελλᾶς β'. ἐπισκοπή, ὑποκειμένη τῇ τῶν Ἰωαννίνων μητροπόλει. Ἡ ἐπισκοπή Βελλᾶς ἀντικατέστησε τὴν Φωτικὴν ἢ Φωτικῆν, ἣτις μνημονεύεται μέχρι τῆς ε'. ἑκατονταετηρίδος, ἐκτίσθη δὲ ὑπὸ Φωτίου (πόλις γνωστὴ καὶ σύγχρονος Ἀμβρακίας, καὶ Φοινίκης, ἴσως δὲ καὶ τῆς πάλαι μητροπόλεως Φανωτῆς, ἧς τὴν θέσιν ὀρίζει ἀκριβῶς Τίτος ὁ Λίβιος ἀπέναντι τῆς Πρεμμετῆς, ὅπου ὑπάρχουσιν εἰρείπια), ἦν ἔκτι ἐπισκοπή κατὰ τὴν ἱερατικὴν τάξιν καὶ ὑπήγετο ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ (540 μ. Χ.) τῇ μητροπόλει τῆς Νικοπόλεως. Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ Σοφοῦ ἢ Φωτικῆς ἢ Φωτικῆς, ὑπήγετο εἰς τὴν τῆς Ναυπάκτου Αἰτωλίας μητροπόλιν καὶ ἦν ἐπίσης ἕκτη ἐπισκοπή (Γ. Χ. Χασιώτου, πραγμ. Περὶ Δωδών. σελ. 128). Τῷ δὲ 1318 ἐπὶ Ἀνδρονίκου ἢ Φωτικῆς ἦν ἐβδόμη κατὰ τὴν ἱερατικὴν τάξιν ἐπισκοπή, ὑποκειμένη τῇ τῶν Ἰωαννίνων μητροπόλει· ἀλλὰ κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἀναφέρεται καὶ ἡ Βελλᾶς β'. ἐπισκοπή τῆς τῶν Ἰωαννίνων μητροπόλεως. Τινὲς ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ θέσις τῆς Φωτικῆς ἢ Φωτικῆς δὲν ἔκειτο ἐνθα ἡ θέσις τῆς Βελλᾶς, ἀλλ' ἀλλαχοῦ· Ὡς ὁ ἱατρὸς κ. Δημ. Παναγιωτίδης (ἴδε Νεολόγον Ἀριθ. 6,444 Ἰανουαρίου 11 1891) ὑποτίθει τὴν Φωτικὴν κατὰ τὸ Λιμπόνι τῆς Παραμυθίας, ὁ κ. Ἀθαν. Πετρίδης, σχολάρχης, (Χρονικ. Δρυοπίδος σελ. 43) λέγει ὅτι Φωτικὴ εἶνε ἡ νῦν Παραμυθία. ὁ δὲ Π. Ἀραβαντινὸς (πραγματ. περὶ Δωδώνης σελ. 48) λέγει ὅτι ἡ Φωτικὴ ὑπὸ τῆς Βελλᾶς (Κονίτσης) ἀντικατέστη ὁ δὲ Προκόπιος

(Περὶ κτισμ. σελ. 68) ἀναφέρων περὶ τῆς Φωτικῆς λέγει, ὅτι ἔκειτο εἰς χθαμαλὸν καὶ ἐλώδες χωρίον, ἢ δὲ νῦν Βελλᾶς κείται παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους, παρ' αὐτὴν δὲ ἐκτείνεται καὶ ἡ ἐλώδης αὐτῆς πεδιάς (κάμπος Βελλᾶς), ὁ δὲ Νικήτας (Χρονικ. σελ. 67) λέγει ὅτι Βελλᾶς· ὀνομάζεται ὁ υἱὸς τοῦ Ἰατζᾶ, ἀρχηγος τῶν Οὐνῶν καὶ γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρὶ Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ. Ἡμεῖς δὲ παραδεχόμεθα τὴν Φωτικὴν ἢ Φωτικῆν εἰς Γραιτσούνισταν ἐνθα ἀνεκαίνισεν αὐτὴν ὁ Ἰουστινιανὸς μετὰ τὴν ἐπιδρομὴν Γωττῆλα (552 μ. Χ.), διότι εἰς Γραιτσούνισταν οὐ μόνον εἰρείπια Πελασγικὰ καὶ Βυζαντινὰ σώζονται, ἀλλὰ καὶ ναὸς, ἐν τῇ συνοικίᾳ Ἀμυγδαλιᾶ, ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου, Ἐπισκοπὴ μέχρι σήμερον λεγόμενος φέρεται δ' ὅτι πρὸ ἀμνημονεύτων ἐτῶν Κύριλλος τις ἐπίσκοπος ἀνεκαίνισεν αὐτόν. Ἡ Φωτικὴ ἢ Φωτικῆ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἔκειτο εἰς Γραιτσούνισταν, ἐνθα εἰρείπια Σειστρουνοῦ κτλ. ὑπήγοντο δὲ εἰς αὐτὴν καὶ τινὰ χωρία, τὸ ὅποια σήμερον ὑπάρχονται εἰς τὴν τῆς Παραμυθίας ἐπισκοπὴν. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Φωτικῆς ἢ Φωτικῆς ἢ ἐπισκοπικῆς ἔδρα μετηνέχθη αὐτοῦ πρὸ τῆς μεταθέσεως αὐτῆς εἰς Βελλᾶν, ὥστε ἐπὶ αἰῶνας ὑπῆρχεν εἰς Γραιτσούνισταν· ἐκείθεν δὲ μετετέθη εἰς τὴν μονὴν Βελλᾶς ὑπὸ τινος ἐπισκόπου Ἀβελ, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα Βελλᾶς ἢ Βελλᾶς κατὰ τινὰ ἐγγώριον παράδοσιν. Ἀπὸ Γραιτσούνιστης ἢ ἐπισκοπῆ Φωτικῆς ἢ Φωτικῆς μετηνέχθη εἰς Βελλᾶν πέραν τῶν Δολιανῶν, ἧς ὁ καθεδρικός ναὸς ἀπὸ τῆς κατεδαφίσεως τῆς ὁμωνύμου πόλεως μέχρι τοῦ ιη'. αἰῶνος ἦν ὁ τῆς παρακειμένης καὶ ὁμωνύμου μονῆς, ὡς οἴκημα δὲ τοῦ ἐπισκόπου ἦν ἰδιαιτέρα οἰκία ἐν τῇ Ἄνω Βελλᾶ ἢ Παλαιο-Βελλᾶ, ἦν Μελέτιος ὁ Γεωγράφος κώμην ἀποκαλεῖ (1695). Ἡ μονὴ αὕτη ἰδρύθη τῷ 1579 καὶ ἀνεκαίνισθη τῷ 1634. Ἡ τῆς Βελλᾶς ἔδρα, τὴν ἀκραίαν ἐπὶ Βυζαντινῶν Φωτικὴν ἢ Φωτικῆν ἀντικαταστήσασα, σὺν τῷ χρόνῳ, μετετέθη, περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος, εἰς Κόνιτσαν, ἣτις κείται πρὸς βορρᾶν τῶν Ἰωαννίνων, ἐνθα ἔδρευε ὁ Βελλᾶς ἐπίσκοπος ὑπὸ τὸν τίτλον εὐ Βελλᾶς καὶ Κονίτσης», δευτέρως δ' ἐπισκοπῆς τῶν Ἰωαννίνων. Πλησίον τῆς Κονίτσης ὑπάρχουσιν εἰρείπια κυκλώπεια τῆς ποτὲ μητροπόλεως Κνωσοῦ ἢ Κνωσσίας, Κινωσσοῦ Ταλάρων, ἐξ ὧν ἡ Κνωσίστα Κόνιστα καὶ Κόνισσα, πόλις βυζαντινὴ μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Κνωσοῦ ἢ Κνωσσίας ὑπὸ Ρωμαίων κτισθεῖσα ὑπὸ τινος Κόνεως, ὅστις ἔδωκε τὸ ὄνομά του μετ' ἐπισκοπικοῦ θρόνου. Ἡ ἐπισκοπὴ Βελλᾶς σύγκειται ἐκ τεσσάρων διαμερισμάτων, τοῦ τῆς Κονίτσης, ἐνθα καὶ ἡ ἐπισκοπικὴ ἔδρα ὑπάρχει, Πωγωνιανῆς, ἐνθα καὶ ὁ Κακόλακκος, ἔδρα ἄλλοτε τῆς Πωγωνιανῆς ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι τοῦ 1846, ὅτε μετηνέχθη εἰς Βαστίαν, ἐνθα διακρίνεται νῦν ὁ ἐκ Δρυμάδων Ἀναστάσιος Οἰκονομίδης, ἱερεὺς λόγιος καὶ ἀντιπρόσωπος τῶν δύο ἀρχιερέων Δρυϊνουπόλεως καὶ Βελλᾶς, Κουζέντων, καὶ Ζαγοροῦ. Ἡ ἐπισκοπὴ Βελλᾶς δεσπόζει τῆς Σηπληκιοῦσσης ὑπερθεὶς τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ

Βίκου ΒΑ. τῶν ἐρείπιων Ῥεννίκου, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ δεκάτου ἔκτου αἰῶνος ἴσως δὲ καὶ πρὸ τῆς κατακτῆσεως ἡ Παλαιοπογωνιανὴ δὲν ὑπήγετο εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν τῆς Πωγωνιανῆς θρόνον. ὡς καὶ πάντα τὰ χωρία τοῦ βορείου διαμερίσματος, διότι καὶ ἡ Συκιά εἰς τὸν ἐπίσκοπον Βελλᾶς πάντοτε ὑπήγετο. Τὸ Μποντσικόν, ἂν καὶ εἰς τὸ νότιον διαμέρισμα κείμενον, εἰς τὸν θρόνον τῆς Πωγωνιανῆς πάντοτε ὑπήγετο, οὐδέποτε δὲ τὰ χωρία Τσαραπλανά καὶ Ῥουμπάταις μόνον εἰς τὴν μητρόπολιν Ἰωαννίνων ὑπήγοντο, ὡς σημειοὶ ὁ Π. Ἀραβαντινός, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ταῦτα καθ' ὃν χρόνον ἡ ἐπαρχία Βελλᾶς προσηρητήθη εἰς τὴν τῶν Ἰωαννίνων μητρόπολιν. Ὁμοίως καὶ τὸ βόρειον διαμέρισμα καὶ τὸ ἀνατολικὸν ὑποδιαμέρισμα τοῦ νοτίου διαμερίσματος πλὴν τῶν χωρίων Δελθινακίου, Ζαροβίνης, Γκουβέρη καὶ Δολόν ὡς καὶ τὸ Κρουνέρι τοῦ μεσημβρινοῦ ὑποδιαμερίσματος ἐκκλησιαστικῶς νῦν ὑπάρχοντα εἰς τὸν ἐπίσκοπον Βελλᾶς, πάντα δὲ τὰ λοιπὰ τῆς Παλαιοπογωνιανῆς χωρία εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Δρυϊνουπόλεως. Ἐκ τῆς περιοχῆς Κολωνίας πέντε χωρία, τὸ Δέντσιο, Πλικάτες, Τούροβον, Λιασκάτι καὶ Χιωνάδες ὑπάρχοντα εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Βελλᾶς, τρία δὲ, Ῥέσοβα, Μπορόβα, καὶ Μπέζακη εἰς τὴν τῆς Κορυτσᾶς μητρόπολιν. (Ἡ ἐν Ἡπειρῷ Ἀγαθοεργήματα μέρ. β'. σελ. 185). Τὸ τμήμα Κολωνίας ἡ Κολωνίας κείται πέραν τῆς Κονίτσης, ἐν ᾧ σώζονται πολλὰ ἀρχαιότητες, ἰδίᾳ κατὰ τὴν θέσιν Στάρια, ὅπου ἄλλοτε ἦν ἐπισκοπικὸς ναός, οὗτινος τὰ εἰρεπία σώζονται καὶ ὀνομάζονται Παναγιᾶ. Σώζεται παρὰδοσις τις, καθ' ἣν ὁ ῥηθεὶς ἐπισκοπικὸς ναός ἐστολίζετο ἄλλοτε διὰ δύο μαρμαρίνων) μεγάλων κίωνων, ἐξ ὧν καὶ τὸ ὄνομα Κο-

λώνια καὶ Κολώνια. Ἐπίσκοποι μνημονεύονται ἐκ παραδόσεως οἱ Σίσις (ἴσως Σισίνιος), Ἀθακούμ, Ἰερεμίας καὶ Ζαχαρίας, ὅστις ἐν καιρῷ ξηρασίας ἀνέβη μετὰ τοῦ κλήρου νὰ προσευχηθῆ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους Γράμισι καὶ ἀπέθανεν. Προσέτι διηγούνται οἱ ἐγγύριοι, καὶ πιστεύεται μάλιστα, ὅτι Παῦλος ὁ ἀπόστολος ἐπιστρέφων ἐκ τῆς Ἰλλυρίας ἐκάθησεν ἐνταῦθα τέσσαρας ἡμέρας, καθ' ἃς σύνεστησε τὸν ἐπισκοπικὸν θρόνον Κολωνίας καὶ εἶτα μετέβη εἰς Νικόπολιν. Καὶ οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, διότι ἡ σάλπιγξ τῆς ἀληθείας, Παῦλος ὁ θεοσέσιος διδάσκαλος, περισυνᾶξας τὰ λείψανα ἀπὸ Δυρραχίου καὶ κύκλῳ τοῦ Ἰλλυρικοῦ μέχρι Νικοπόλεως κηρύττων τὸ εὐαγγέλιον, κατέστησεν ἐπισκόπους καὶ ἐκκλησίας καὶ ἔδωκε νέαν ζωὴν καὶ κίνησιν εἰς τὴν Ἡπειρον. Τοῦτο μὲθ' ὑπερηφανίας διηγούνται οἱ κάτοικοι τῆς Κολωνίας, ἐκ πολλῶν δὲ σημείων καταφαίνεται ὅτι ἡ Στάρια ἦτο ἄλλοτε μεγαλειτέρα, ἀλλὰ συνέβη ποιεὶ πανώλης νόσος, ἣτις ἔφθειρε τὴν πόλιν ταύτην καὶ τοὺς κατοίκους, ὁ δὲ θρόνος Κολωνίας μετηνέχθη εἰς Κορυτσᾶν καὶ κατὰ τινας εἰς Ὀστανίτσαν. Πλὴν δὲ τῶν ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Ἀμασειᾶς κ. Ἀνθίμου ἐν τῷ χρονολογικῷ καταλόγῳ ἀναφερομένων ἐπισκόπων Βελλᾶς καὶ Κονίτσης ἀναφερομεν καὶ τοὺς ἐξῆς: τῷ 451 — Ἰωάννην Φωτῆκος (ἐν τῇ Συνόδῳ Χαλκηδόνος)· τῷ 516 Διάδοχος (ἴσως Δοσίθεος ἢ Διόδωρος) εἰς τὴν κατὰ τὴν Ἡπειρον Σύνοδον)· τῷ 1222 — 1240 — Μανουὴλ (καθ' ἡμᾶς ἐπίσκοπος Βελλᾶς καὶ Κονίτσης — 1233 — 1234 ὑποκείμενος τῷ Νκυπάκτου Ἡ ἐπισκοπὴ ἦν τότε ἐν τῇ μονῇ Βελλᾶς (Γ. Χ. Χασιώτου περὶ Δωδών. σελ. 96). — Τῷ 1300 ἡ Διπκλίτσα ἦν ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ πλησίον τῆς

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ.

ΠΟΙΚΙΛΗ ΔΙΑΛΕΞΙΣ.

Πᾶσαι αἱ ἀνώτεροι παρ' ἡμῶν σχολαί, αἱ τε τῶν ἀρρένων καὶ αἱ τῶν θηλέων, τελοῦσιν ἀπὸ τινων ἡμερῶν τὰς εξετάσεις αὐτῶν καὶ μαθηταὶ καὶ μαθήτριά καὶ διδάσκαλοι ἀγωνίζονται τὸν καλὸν ἀγῶνα. Ὅτι δὲ αἱ δημόσιαι εξετάσεις παρ' ἡμῶν πανηγυρικὸν ἔχουσι χαρακτῆρα, τοῦτο οὐδὲς ν' ἀρνηθῆ δύναται, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐντελής κατάργησις τῶν προφορικῶν, τοῦλάχιστον ἐν τισὶ σχολαῖς, δύναται ἐπίσης νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀσύμφορος. Ὁ μέσος ὅρος καὶ ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ εἶνε ὁ ἄριστος, διότι εἶνε ἀνάγκη ὅπως ἡ σχολὴ συνδέηται τῇ κοινωνίᾳ, ἥς ἀπαραίτητον στοιχεῖον εἶνε, εἶνε ἀνάγκη οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριά νὰ ἐννοῶσι τὴν ὑπαρξὴν τῆς κοινωνίας ἥς αὐρὸν μελῆ ἔσονται. Κοινὸς τόπος νὰ ἐπαναλάβωμεν σὺν δαμῶς προτιθέμεθα περὶ τοῦ πανηγυρικοῦ καὶ ἀσκόπου χαρακτῆρος τῶν εξετάσεων ὡς τελοῦνται αὐταί, καίπερ συντελοῦσαι ἐν μέρει ὅπως σχηματίσῃ τις ἰδέαν περὶ τῆς διδασκαλίας τῶν ἐλλήνων συγγραφέων ἐν ταῖς ἀνωτέροις σχολαῖς,

τῆς ἀναγνώσεως ἐν ταῖς τῆς πρώτης παιδείσεως καὶ ἄλλων μαθημάτων.

Ἡ διδασκαλία τῶν ἐλλήνων συγγραφέων, ὡς τὸ πλεῖστον γίνεταί νῦν, ὑπενθυμίζει ἡμῶς τὰ γυμνάσια τῆς Γερμανίας κατὰ τὸν ΙΣΤ' καὶ ΙΖ' αἰῶνα, ἐν οἷς οἱ κράτιστοι συγγραφεῖς ἐδιδάσκοντο μόνον ὅπως προμηθεύσαι τῷ μαθητῇ λέξεις καὶ φράσεις ἀναγκαιούσας ταῖς ἐαυτοῦ συνθέσειν. Ἀνεγινώσκοντο τότε οἱ συγγραφεῖς οὐχὶ πρὸς κατανόησιν τοῦ πνεύματος αὐτῶν, ἀλλ' ὅπως σημειωθῶσιν οἱ γραμματικὸι τύποι, οἷτινες ἀπήντων ἐν αὐτοῖς. Ἀπὸ τῆς καταστάσεως ταύτης ἀπήλλαξε τὴν Γερμανίαν ὁ νεώτερος λεγόμενος ἀνθρωπισμὸς, ὅστις διὰ τῶν μεγάλων αὐτοῦ θεμελιωτῶν ἀνεκίρηξεν ὅτι αἱ κλασικαὶ γλώσσαι εἶνε νὰ μελετῶνται οὐχὶ πρὸς τὸ γράφειν ἐλληνιστὶ ἢ λατινιστὶ, ἀλλὰ πρὸς κατανόησιν τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, οὓς δέον ν' ἀναγινώσκῃ πᾶς τις οὐχὶ πρὸς γλωσσικὸν μίμησιν, ἀλλὰ πρὸς συγκρότησιν τῆς κρίσεως αὐτοῦ καὶ καλαισθησίας ἐν τῇ σχολῇ τῶν διδασκάλων ἐν τε τῇ τέχνῃ καὶ τῇ συνθέσει. Ὁ διαπρεπὴς γάλλος γλωσσολόγος καὶ παιδαγωγὸς Michel Breal, ὁ κατὰ τὸ 1880 περιηγησάμενος τὴν Γερμανίαν καὶ τὰ τῆς παιδείσεως αὐτῆς μελετήσας καὶ τὴν περιήγησιν αὐτοῦ δι' ἰδίῳ συγγράμματος δημοσιεύσας, μεστὴν ὀρθῶν κρίσεων παρέσχε πρὸ τινων ἐτῶν πραγματείαν ἐν τῇ Revue des Etudes Grecques τῶν Παρισίων περὶ τῆς διδασκαλίας τῶν κλα-

Ὀστανίτσας. Τῷ 1366 ἀναφέρεται ἐν τινι συνοδικῇ πράξει ὅτι ὁ ἐπίσκοπος Βελλᾶς ὑπόκειται τῇ τῶν Ἰωαννίνων μητροπόλει (προγμ. περὶ Δωδών. Γ. Χ. χασιώτου σελ. 96). τῷ 1679 ὁ Βελλᾶς Ἰωαννίνιος, ὃν ὁ Σεβ. Ἀγ. Ἀμασειᾶς κ. Ἀνθίμος δὲν ἀναφέρει. — τῷ 1722 ὁ Βελλᾶς ἐπίσκοπος Δοσίθεος, (οὗτος δὲν ἀναφέρεται ἐν τῷ χρονολογικῷ καταλόγῳ τοῦ Σεβ. κ. Ἀνθίμου, μνημονεύεται δὲ καὶ τὸ 1729 ὅτι ἐδώρησεν εἰς ὅλα τὰ μοναστήρια τῆς ἐπαρχίας ἀνά ἐν βιβλίον ἐκκλησιαστικὸν ὡς καὶ εἰς τὴν μονὴν Ρευνίκου ἐντυπον Ἀγίαν Γραφήν (Ζαγόρ. τευχ. II. σελ. 47). τῷ 1729 ὁ Βελλᾶς Διονύσιος. — τῷ 1778 Θεοδόσιος Βελλᾶς καὶ Κονίτσης, ὃν ὁ Σεβ. ἀναφέρει τὸ 1789, ἐφ' οὗ τὰς ἡμέρας ὁ ἱεροκέρυξ Ἅγιος Κοσμάς διήλθε τὴν ἐπαρχίαν. — τῷ 1818 ὁ Θεοδόσιος Ἰωαννίτης γενόμενος Λαρίσσης, μνημονεύεται δὲ καὶ τὸ 1828. — τῷ 1822 Ἰωσήφ Νεζίος, ἐξωσθεὶς. — τῷ 1823—1824 Λεόντιος, ἀπὸ Σουδενᾶ Ζαγορίου. τῷ 1834—1839 μητροπολίτης Βελλᾶς καὶ Πωγωνιανῆς ὁ ἀπὸ Σμύρνης Ἱεροθεός, ὃν ὁ Σεβ. κ. Ἀνθίμος ἀναφέρει τὸ 1840—1842. — τῷ 1856 ὁ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Παρθένιος. — τῷ 1849 ὁ Ἰωαννίνων καὶ Βελλᾶς Ἰωαννίνιος. — τῷ 1834 ἡ ἐπισκοπὴ Βελλᾶς ἠνώθη μετὰ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Πωγωνιανῆς εἰς Μητρόπολιν Βελλᾶς καὶ Πωγωνιανῆς ὑπὸ τὸν τέως Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Ἰησήφ. — τῷ δὲ 1842 ἀπεσπάρθη ἡ ἐπαρχία Βελλᾶς προσάρτηθεῖσα τῇ τῶν Ἰωαννίνων μητροπόλει (1842), ἀφ' ἧς τὸ 1863 ἀπεχωρίσθη καὶ ἰδίαν αὐτὴς ἐπισκοπὴν ἀπετέλεσεν ὑπὸ τὸν ἐκ Βερροίας Γερμανὸν (οὗτος ἐχρημάτισε 43 ἔτη καὶ ἀπέθανε τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1884), ὃν διεδέχθη ὁ ἐκ Κόντσικας (1875) Βασίλειος Παπᾶ Χρήστου Τσάνου.

σικῶν γλωσσῶν κατακρίνων ἔθνη μὲν τὸν ὅλως γενικὸν χαρακτῆρα αὐτῆς παρὰ τοῖς συμπατριώταις αὐτοῦ, ἔθνη δὲ τὴν ξηρὴν καὶ εἰς λεπτομερείας φορτικὰς καὶ ἀσκότους ἀναλισκόμενον παρὰ τοῖς Γερνοῖς, προτείνων δὲ ὅπως οἱ μὲν Γάλλοι λάθωσι μέρος τῆς περὶ τὰς μερικότητος διατριβῆς τῶν Γερμανῶν, οὗτοι δὲ ἐκ τῆς γενικότητος τῶν Γάλλων. Οὕτως, ἐφρονεῖ, ἡ διδασκαλίαν τῶν κλασικῶν γλωσσῶν ἔσται ἡ προσήκουσα.

Κατακρίνονται οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς ὡς φορτικοί, ὡς στειροῦντες τὸ πνεῦμα, ἐν ᾧ κυρίως αὐτοὶ εἰσιν οἱ τὸ πνεῦμα ἀναπτύσσοντες, ὡς ὁμολόγηται ὑπὸ πάντων, αὐτοὶ εἰσι οἱ τῆν Γερμανίαν ἀναδείξαντες, ὡς φιλοπάτριδες Γερμανοὶ κηρύσσουσι, αὐτοὶ εἰσι ἡ τῆν Εὐρώπην πᾶσαν ἐκ τοῦ σκότους τοῦ μεσαιωνοῦ ἐξαγαγόντες. Διδάσκων τις τοὺς ἀθάνατους ἑλλήνας πραγματικούς ὅπως ἠδύνατο νὰ παρατηρήσῃ, καὶ νὰ θαυμάσῃ τὸ θεῖον κάλλος αὐτῶν, νὰ καταδείξῃ ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀπέρρευσε πᾶσα ἡ καλλιτεχνία τοῦ θεάτρου, ὅτι δι' αὐτῶν ὑφίσταται δραματικὴ ποίησις ἐν Γαλλίᾳ, δι' αὐτῶν ἐγενήθη ἡ δραματικὴ ποίησις τῶν Γερμανῶν καὶ ὁ δαιμόνιος δὲ τῆς Ἀλβιδωνοῦ δραματικῆς τῷ πνεύματι αὐτῶν ἐνεπνεύσθη, ἐφ' ᾧ καὶ ὁμοίωτες ὑπὸ ἐξόχων κριτικῶν ὑπεδείχθησαν προσώπων παρ' Εὐριπίδῃ καὶ Σαικπτήρῳ.

Ἀναπτύσσεται οὕτως ὁ νοῦς τοῦ παιδὸς ἡ οὔ ;

* *

Ἐκτὸς τούτων εὕρομεν κατὰ παράδοσιν ὅτι πρὸ ἀμνημονεύτων ἐτῶν ἐγκατέλειψαν τὴν ἐπισκοπὴν Βελλᾶς δύο ἀρχιερεῖς, ὁ Γεράς (ἴσως Γεράσιμος) καὶ Γαλακτίων, οἵτινες ἠσκήτευσον ἢ ἐμόναζον εἰς τὸ κατὰ τὰ Ρεβενία ἀσκηταριὸν ἢ μοναστήριον εἰς τοὺς ἁγίους, οὗς ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἀναφέρει. Ὁμοίως καὶ ἐν τινι τοῦ Δελβίνου χωριδίῳ Λοοψάταις καλουμένῳ σώζεται παράδοσις τις ὅτι ἐκεῖ ἐτάφη εἰς ἀρχιερεὺς Καλλίνικος ὀνομαζόμενος, ὅστις διερχόμενος τῶν χωρίων ἐφθασε καὶ εἰς τὸ χωριδίον τοῦτο (ἄλλοτε πόλις) ἐν ᾧ, προσβληθεὶς ὑπὸ τινος δεινῆς νόσου ἀπεβίωσε. Τὸ χωριδίον τοῦτο ὑπάγεται ἐκκλησιαστικῶς εἰς τὴν τῆς Δρυϊνουπόλεως μητρόπολιν. Τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Καλλινίκου ἀρχιερέως τὴν ἐπαρχίαν καὶ τὴν πατρίδα ἀγνοοῦμεν, διότι δυστυχῶς δὲν εὕρομεν σημειώσεις. — Ὁ Βουζαίου ὅμως Κωνσταντῖος Φιλίτης (1813 καὶ ὁ Οὐγγροβλαχίας μητροπολίτης Δοσίθεος (1770) κατήγοντο ἐκ Ζήτησης.

N. Γ. ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ.

ΣΑΔΗ ΣΑΡΝΟΤ

Ἴπλότης ἡγεμὸν τοῦ ἱπποτικῆς τῶν Γαλατῶν ἔθνους ἔπεσε πρὸ ὀκτῶ ἡμερῶν ἀπροσδοκῆτως ὄλως, πλήξας τῷ θανάτῳ αὐτοῦ οὐ μόνον τὸ ἔθνος οὐ προέστατο, ἀλλὰ καὶ πάντας ὅσοι συμπαθῶς πρὸς αὐτὸ ἔχουσι, πρὸς αὐτὸ ὑπερ ἀνέστησε τὴν πάλαι δημοκρατίαν, ἐνῆ «οὐκ ἀπόμερους τὸπλαῖον ἐς τὰ κοινὰ ἢ ἀπ'»

Ὁ Πάπας ἐξέδωκεν ἄρτι νέαν ἐγκύκλιον, ἥτις ἀπευθύνεται ἰδίᾳ τοῖς ἀνατολικῶς λαοῖς, τοῖς Ἑλλήσι καὶ Ρώσοις. Ὁ Πάπας διΐσχυρίζεται ὅτι οἱ πρόγονοι ἰδίᾳ τῶν Ἑλλήνων ἀνεγνώρισαν τὰ πρωτεῖα τοῦ Ρωμαίου ποντιφῆκος καὶ ἐπάγεται: «Ἀναπολοῦμεν κατὰ τοσοῦτον εὐχαρίστως ταῦτα, καθ' ὅσον παρατηροῦμεν νῦν τοὺς ἀνατολικούς κάλλιον διαθεσιμένους τοῖς καθολικοῖς καὶ ἐπιδεικνύοντας φιλίαν καὶ προσέχοντας τοῖς ἡμετέροις ἀπεσταλμένοις. Τούτου ἕνεκα προτροπέμεθα αὐτούς, μετὰ τοῦ Βησσαρίωνος, ὅπως ἐκζητήσωσι πλήρη συμβιβασμὸν ἐν τῇ ἐνότῃ τῆς ἀληθοῦς πίστεως καὶ τῆς παραδοχῆς τῆς δικαιοσύνης ἢν ὁ Χριστὸς ἀπεκατέστησεν. Οὐδὲν ἔχουσι νὰ φοβῶνται ὅτι ὑμεῖς ἢ οἱ ἡμέτεροι διάδοχοι θὰ ἀφαιρέσωσι τὰ προνόμια τῶν πατριαρχείων αὐτῶν ἢ τὸ τυπικὸν τῆς Ἐκκλησίας αὐτῶν». Καὶ ταῦτα μὲν περὶ Ἑλλήνων προκειμένου, εἶτα δὲ ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς Σλάβους καὶ ἀκολουθῶς πρὸς τοὺς διαμαρτυρομένους οὗς πάντας καλεῖ ὅπως γίνωνται μία ποίμνη ὑπὸ ἑνα ποιμένα, τὸν Πάπαν. Ὁ Πάπας ἀντὶ νὰ δημοσιεύσῃ τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ, ὀρθότερον θὰ ἔπραττεν ἀπευθύνων ἐπιστολὴν δεόντως γεγραμμένην ὅπου δεῖ καὶ ὁμολογῶν ὅτι ἡ ῥωμαϊκὴ ἐκκλησία ἀποτάσσεται ὅσας καθιέρωσε καινοτομίας, συντάσσεται τῇ ὀρθοδοξίᾳ καὶ ἐξαιτεῖται τὴν ἔνωσιν τῶν ἐκκλησιῶν, μηδραμῶς ἐρίζουσα περὶ πρωτείων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου ὁμοιωμένη. Τὰ θέματα, ἅπερ ἡ ἐγ-